Nr. 14

Warszawa, dn. 4 listopada 1927 r.

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY

WYDZIAŁ PRASOWY

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

PRZEGLĄD PRASY ZSRR I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Nr. 14   Warszawa dn. 4 listopada 1927 r.

---

1. POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR I STOSUNEK DO ZAGADNIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

POLSKA - ZSRR - PAŃSTWA BAŁTYCKIE.

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 1/11 w tygodniowym przeglądzie polityki zagranicznej pisze, że presja ze strony Londynu na państwa, z któremi ZSRR prowadzi rokowania o pakt nieagresji, jeszcze bardziej się wzmoże po ratyfikacji traktatu handlowego sowiecko-łotewskiego.

Nie bez przyczyny mówił "Times" o zwolnieniu się tempa rokowań polsko-sowieckich. "Times" tłumaczy to tem, że Polska żąda obowiązującego arbitrażu we wszystkich konfliktach, a ZSRR zgadza się tylko na komisję pojednawczą z głosem doradczym przewodniczącego. Dalej Polska wysuwa żądanie, aby pakt sowiecko-polski wszedł w życie dopiero po podpisaniu analogicznych paktów między ZSRR a państwami bałtyckiemi. W ten sposób szanse na pomyślność rokowań są - zdaniem "Times'a" niewielkie.

"Sądząc na podstawie szeregu danych - pisze "Izwiestja" - "Times" daje słuszną ocenę opinji kierowniczych kół Polski w tej sprawie. My ze swej strony nie możemy nie zauważyć, że takie stanowisko prowadzi w konsekwencji do usunięcia możliwości szybkiego zakończenia rokowań polsko-sowieckich". Z powyższych wywodów,/ zdaniem autora, że Polska w dalszym ciągu chwyta się swej starej idei o hegemonji nad Bałtykiem.

Wysuwanie przez Polskę tego żądania, które jest nie do przyjęcia ZSRR, stawia na porządku dziennym sprawę szczerości Polski. O ile słusznem jest twierdzenie, że Polska, żądając traktatów gwarancyjnych ZSRR z państwami bałtyckiemi, walczy o pokój nad Bałtykiem, to zdawałoby się, że powinna ona powitać z radością każdy krok, zwrócony ku zawarciu podobnych traktatów między ZSRR i państwami bałtyckiemi. Tymczasem fakty wskazują na coś zupełnie odmiennego. Polska była przeciwna traktatowi handlowemu sowiecko-łotewskiemu. Również polityka rządu polskiego nieprzychylna dla traktatu sowiecko-litewskiego nie była dziełem przypadku.

Politykę utrudnian kontynuuje rząd polski wobec wszelkich rokowań ZSRR z państwami bałtyckiemi.

IBIDEM pisze, że grudniowa sesja Rady Ligi Narodów sądzić będzie sprawę konfliktu polsko-litewskiego. Nie ulega wątpliwości - zdaniem pisma - że dokonany będzie w Genewie nacisk na Litwę. I dlatego byłoby wskazanem aby rząd litewski zanalizował tę sytuację międzynarodową, w której rozpatrywana będzie jego skarga. Część prasy francuskiej mówi o poparciu Litwy przez Niemcy i ZSRR. O ile prasa francuska w swej analizie wymienia państwa, które stoją na stanowisku konieczności zachowania niezależności litewskiej, to wskazywanie na Niemcy i ZSRR, niewątpliwie jest słusznem.

ZSRR - CZECHOSŁOWACJA.

IBIDEM nazywa absurdalną tezę wysuniętą przez Benesza w jego przemówieniu w parlamencie, głoszącą, że "między Czechosłowacją i ZSRR możliwe są normalne stosunki bez uznania ZSRR t.j. bez normalizacji".

Autor zauważa ironicznie, że jedynym wysiłkiem Benesza w dziele rozwoju czechosłowackich stosunków w ostatnich latach jest zlikwidowanie konsulatu czechosłowackiego w Charkowie.

/ wynika

[illegible] o pakt nieagresji, jeszcze [illegible]
[illegible] Ligi Narodów [illegible]
dzie sprawę konfliktu polsko-litewskiego. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] O ile
[illegible]
[illegible] litewskiej, [illegible]
wskazywanie [illegible] i ZSRR, niewątpliwie jest słusznem.

[illegible] na podstawie szeregu danych [illegible]
"Times" daje słuszną ocenę opinji kierowniczych kół polskich w tej sprawie. [illegible] nie zauważyć, że [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nad bałtyckiemi,
[illegible] z radością każdy krok, z [illegible]
[illegible] i państwami bałtyckiemi. [illegible]
była przeciwna traktatowi nadało emu sowiecko-łotewskiemu. Również
polityka rządu polskiego nieprzyczyniła się do traktatu sowiecko-litewskiego nie była dziełem przypadku.

[illegible] ze strony Londynu na państwa, z
których [illegible] o pakt nieagresji, jeszcze [illegible]

ZSRR WOBEC SPRAWY ROZBROJENIA.

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 1/11 w artykule wstępnym pod tytułem "Taktyka Genewska" stara się dowieść, że kierownicze sfery Ligi Narodów prowadziły tego rodzaju politykę, aby z jednej strony wydawało się, że Związek Sowiecki pożądany jest na konferencji rozbrojeniowej, z drugiej zaś strony stwarzają one takie warunki aby ZSRR nie mógł się tam zjawić. I wówczas prasa miałaby rozwiązane ręce i mogłaby prowadzić kampanję pod hasłem czerwonego imperjalizmu. Aby zaznaczyć swoje stanowisko w sprawie rozbrojenia rząd ZSRR oświadczył Sekretarjatowi Ligi Narodów o tem, że likwidacja sowiecko-szwajcarskiego konfliktu daje możność ZSRR wziąć udział w pracach komisji przygotowawczej w sprawie rozbrojenia.

Ci, którzy podnoszą głośno doniosłość udziału ZSRR w pracach nad rozbrojeniem, będą musieli bądź pogodzić się ze zjawieniem się ZSRR w Genewie, bądź też ujawnić wobec całego świata swą dwulicową grę. Jednak biorąc udział w pracach komisji przygotowawczej,- pisze "Izwiestja"- "my nawet w najmniejszej mierze nie przyłączamy się do jakichkolwiek decyzji lub postanowień Ligi Narodów dotyczących arbitrażu i t.p." Pozycja ZSRR nie uległa zmianie i rozumie się samo przez się, że fakt udziału w komisji przygotowawczej dla spraw rozbrojenia nie może jej zmienić.

2. USTRÓJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

UCHWAŁY C.K.W. SOWIETÓW RSFSR

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 1/11 ogłasza uchwały prezydjum C.K.W. sowietów RSFSR, powzięte naskutek ogłoszenia "manifestu" ostatniej sesji C.K.W. sowietów ZSRR. Na podstawie tego "manifestu" uchwaliło prezydjum C.K.W. sowietów RSFSR zmiany w kodeksie karnym RSFSR, wyłączając z tego kodeksu karę śmierci za przestępstwa kryminalne z wyjątkiem bandytyzmu i przestępstw politycznych. Następnie zrównało prezydjum C.K.W. sowietów lekarzy, zarobek których nie przekracza 400 rubli miesięcznie, w prawach z robotnikami co do wysokości opłacanego przez nich w gmachach sowieckich komornego.

3. ŻYCIE PARTYJNE.

STOSUNKI W SOWIECKIEJ PARTJI KOMUNISTYCZNEJ

"PRAWDA" z dn. 29/10 ogłasza artykuł wstępny w sprawie opozycji w sowieckiej partji komunistycznej. Pismo oświadcza, że wbrew lewicowym frazesom hołduje opozycja w rzeczywistości tendencjom mieńszewickim. Wodzowie opozycji skarżą się na dyktaturę większości partyjnej i twierdzą, że masy partyjne podzielają ich poglądy. Nie odpowiada to faktom: na zjednoczonem plenum C.K. i C.K.K. partji uzyskała opozycja zaledwie 11 głosów, na zebraniach partyjnych w Moskwie i Leningradzie poniosła opozycja zupełną klęskę. Jedynie w sowietach oraz w wyższych uczelniach uzyskała opozycja nieznaczną liczbę głosów. Określa to stosunek ludności robotniczej ZSRR do opozycji. Pismo czyni porównanie pomiędzy tym stosunkiem a przemówieniem p.Abramowicza, przywódcy rosyjskich socjalistów-mieńszewików, który w Rydze przemawiał przeciwko Stalinowi i za opozycją.

IBIDEM ogłasza artykuł, w którym dowodzi istnienia całkowitej identyczności poglądów pomiędzy opozycją w sowieckiej partji komunistycznej a rosyjską socjal-demokracją "mieńszewicką" na emigracji. Pismo zarzuca p.p.Trockiemu, Zinowjewowi i Kamieniewowi powrót do światopoglądu mieńszewickiego.

IBIDEM ogłasza szczegóły przebiegu dyskusji politycznej na zebraniach kółek miejskiej organizacji partyjnej w Moskwie. Ogółem odbyło się 9% zebrania, w których wzięło x/ 17,851 członków partji. Z tej liczby 201 wzięło udział w głosowaniu przeciwko polityce C.K. partji, 55 wstrzymało się od głosowania. Wszyscy inni głosowali za polityką C.K. Na zebraniu komunistycznem robotników fabryki "Awjopribor" w imieniu C.K. partji przemawiał p.Mozowski, w imieniu opozycji - p.p.Pietuchow i Wraczow. Na fabryce 'Ossoawjachim' w imieniu C.K. partji przemawiał p.Bucharyn, przeciwko C.K. - p.p.Rakowski i Lesin, z których drugi nie mógł dokończyć przemówienia wskutek sprzeciwu zebranych. W innych zebraniach przemawiali w imieniu opozycji p.p. Iszczenko, Kamieniew, Mirymowicz, Wiekszyn, Krol, Radek, Charkow, Kaluta, Smirnow, Zoryn, Siemionow i inni. Na zebraniu w fabryce im.Władimira Iljicza" Kamieniew na czele kilku studentów opozycjonistów chciał przeforsować rezolucję opozycyjną, co mu się jednak nie udało.

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 1/11 ogłasza uchwałę prezydjum C.K.K. sowieckiej partji komunistycznej w sprawie wykrycia tajnej drukarni opozycyjnej, która mieściła się w willi podmiejskiej w okolicach stacji "Dwadcataja Wiersta" w 20 klm. od Moskwy. Czcionki drukarni, w której odbijano odezwy, zwrócone przeciwko t.zw. większości partji, pochodziły z kradzieży w 'centralnym domu pracowników oświaty' w Moskwie. Organizatorowie drukarni, Fiodorowa i Grünstejn, obydwoje członkowie partji bolszewików z czasów przedrewolucyjnych, zostali wykluczeni z partji.

IBIDEM ogłasza szczegóły przebiegu konferencji partyjnych w Moskwie. Na konferencji dzielnicy "Zamoskworeczje" przemawiał przeciwko opozycji poeta sowiecki Demjan Biednyj. Mowa jego zwrócona była przeciwko p.p.Karolowi Radkowi, Trockiemu i Kamieniewowi. Ostatniego z tych trzech działaczów opozycyjnych oskarżył Demjan Biednyj o to, że jeszcze w roku 1919 tęsknił do Konstytuanty i obawiał się izolacji partji komunistycznej. Na konferencji partyjnej dzielnicy 'Krasnaja Presnia' przemawiał prezes C.K.W. sowietów ZSRR p.Kalinin, w imieniu opozycji przemawiał p.Rakowski.

IBIDEM ogłasza tekst mowy członka C.K. partji p.Mołotowa na zebraniu "aktywu partyjnego" w Moskwie. W przemówieniu tem potwierdził p.Mołotow wszystkie poprzednie zarzuty t.zw. większości partji w stosunku do opozycji "trockistów", przytoczył przykłady analogji pomiędzy przemówieniami p.Trockiego a artykułami p.Dana w piśmie "Socjalisticzeskij Wiestnik" i zakończył mowę oświadczeniem, że XV zjazd partji zakończy raz na zawsze z akcją opozycji.

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 30/10 /Paryż, kierunek republikańsko-demokratyczny pod redakcją p.Milukowa/ omawia ogólną sytuację polityczną w ZSRR w związku z rozłamem w sowieckiej partji komunistycznej. Pismo przewiduje dalsze represje w stosunku do opozycji i sądzi, że po likwidacji jej będzie mógł skierować p.Stalin politykę sowiecką na bardziej umiarkowane tory. Pismu wydaje się jednak, że do tak radykalnych zmian kierunku polityki gospodarczej i socjalnej, do jakich zdolny był Lenin, nie jest p.Stalin zdolny, wobec czego polityka sowiecka będzie się w dalszym ciągu toczyła w martwym kole.

4. SPRAWY NARODOWOSCIOWE.

DZIELNICA GRECKA NA TERYTORJUM USRR.

"PRAWDA" z dn. 30/10 donosi, że w odpowiedzi na zabiegi ludności greckiej, zamieszkującej w okolicach miasta Marjupola na południu

x/udział

USRR, centralna komisja administracyjno-terytorjalna C.K. wykonawczego sowietów USRR wyraziła zgodę na utworzenie narodowej gminy greckiej w okręgu Marjupolskim.

ZJAZD ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH BSRR

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 1/11 donosi z Mińska, iż na odbytym w tem mieście zjeździe delegatów związków zawodowych Białorusi sowieckiej oświadczył prezes rady centralnej związków zawodowych ZSRR p.Perepeczko, że płaca zarobkowa robotników na terytorjum BSRR wzrosła w r.b. o 14%. Prócz tego w niektórych gałęziach przemysłu skonstatowano powiększenie wydajności pracy. P.Perepeczko zaznaczył również, że cały szereg związków zawodowych BSRR prowadzi swoją pracę oświatową i polityczną wśród członków związku w języku białoruskim.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

OBNIŻENIE CEN NA WĘGIEL DONIECKI

"PRAWDA" z dn. 29/10 donosi, że prezydjum najwyższej rady gospodarstwa ZSRR uchwaliło obniżenie cen węgla донieckiego o 3,36% w stosunku do cen, które dotychczas istniały.

7-GODZINNY DZIEŃ PRACY

IBIDEM z dn. 30/10 komunikuje, iż główny zarząd trustu bławatnego RSFSR zwrócił się do najwyższej rady gospodarstwa krajowego z propozycją uruchomienia kilku fabryk na trzy zmiany przy 7-godzinnym dniu pracy. Próby te mają się odbyć w zakładach następujących ośrodków przemysłowych: Zujewskiego, Władimirskiego i Sierpuchowskiego.

Rada centralna sowieckich związków zawodowych zwołała naradę przedstawicieli związków zawodowych bławatników, górników, metalowców i innych w celu rozpatrzenia kwestji wprowadzenie 7-godzinnego dnia pracy w tych gałęziach przemysłu sowieckiego.

6. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

EMIGRACJA DEMOKRATYCZNA I SOCJALISTYCZNA A ZAGADNIENIE NARODOWOŚCIOWE

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 28/10 /Paryż, kierunek republikańsko-demokratyczny pod redakcją p.Milukowa/ omawia w artykule wstępnym stanowisko przywódcy rosyjskich socjalistów rewolucjonistów na emigracji p.Czernowa w kwestji narodowościowej. W ostatnim zeszycie pisma /"Socjalist-Rewolucjoner" ogłosił p.Czernow artykuł, zwrócony przeciwko działaczom gruzińskim p.p.Żordanja i Ramiszwili. Zarzuty swe pod adresem tych działaczów oparł p.Czernow na ogłoszonych w prasie sowieckiej listach ich do zwolenników niepodległości Gruzji w ZSRR. W listach tych stanęli p.p.Żardanja i Ramiszwili na stanowisku bezwzględnego oddzielenia Gruzji od Rosji oraz wypowiedzieli się za współpracą z prezesem rządu ukraińskiej republiki ludowej na emigracji p.Lewickim. Zdaniem p.Czernowa, utworzenie "związku gruzinów z petlurowcami" stwarza poważne niebezpieczeństwo dla Rosji i może wpłynąć na utworzenie związku pomiędzy żywiołami nacjonalistycznemi a demokratycznemi w narodzie rosyjskim. Ogłaszając powyższe wywody p.Czernowa, oświadcza "Poslednija Nowosti", że podziela je całkowicie.